Ч. 334 (14.231). Львів, субота 14. грудня 1935. Poczłowa opłata opłacona ryczałtem Р і L VI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ : АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10. II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

† Смерть Модеста Менцінського.

Ми дістали таку телеграму зі Стокгольму:

Модест Менцінський, оперовий співак, помер 12. грудня ц. р. у Стокгольмі.

*

Модест Менцінський, мистець-громадянин, що все своє життя мусів співати для чужинців і серед чужинців, не живе! Помер на склерозу, не доживши ще віку 60 літ (ур. 1876 р.).

Менцінський був знаменитим виконавцем опер Вагнера, що, як відомо, вимагають небувалої натуги й видержливости голосу. Співав довгі роки в опері у Кельні, звідки їздив на гостинні виступи до ріжних німецьких міст, у тому числі й до Відня. Пізніше перенісся до Стокгольму у Швеції, де був першим співаком-вагнерівцем у королівській опері.

У нас відомий був Менцінський як незрівняний виконавець творів Лисенка та Людкевича. Так заспівати „Гетьмани, гетьмани", як це він умів, не потрапить, здається, ніхто. А співав він у нас на великих ювилейних святах у честь Шевченка та при інших нагодах. У часі великої війни приїздив на гостинні виступи до таборів українських полонених в Німеччині, щоб своїми піснями та їх чудовою інтерпретацією зворушувати їх до сліз та підбадьорити до праці для українського державного визволення.

Від кількох літ жив Менцінський спокійно у власній віллі біля Стокгольму, причому його дім був справжнім захистом для всіх тих українців, що їх доля загнала в ті сторони.

В. Й. П.!

Компроміс сумнівної вартости.

Львів, 13. грудня.

Цим разом прийшлося французькій дипльоматії розкусити доволі твердий горіх: найти спільну мову для держав, заанґажованих в етіопському конфлікті. І то — слід додати — заанґажованих неабияк: з одної сторони Італія, що поставила все на одну карту в цій великій грі за своє великодержавне становище та за внутрішній лад, з другої — Велика Британія, яку тягнули до зудару з Італією сили, скоординовані та впряжені льондонським урядом, внутрішні та міжнародні.

Без сумніву — ще важче булоб дійти до порозуміння з третім чинником — Абісинією, що свободолюбна та горда з того, що задержала преґарно випосажені італійські війська, відмовилась відступити Італії хочби клаптик своєї території. Зрештою останнє мало важне — опір Абісинії зломилаб вже сама Італія, байдуже: за кілька місяців, чи за кілька літ, коштом кількох соток чи кількадесяти тисяч людських жертв. Йшло саме про те, щоб звести абісинську справу до підбою африканської країни европейською великодержавою до *звичайної кольоніяльної війни*, до „усмирення бунтівничих племен та їх кациків". Йшло про те, щоб відібрати східно-африканському конфліктові характер справжньої війни між двома рівноправними державами, членами Ліги Націй, та — що важніше — зльокалізувати той конфлікт на його первісному терені; не доволити йому перекинутися на Середземне Море, на наш континент, що його з таким трудом удається з року на рік зберігати від воєнних потрясень.

Англія, загрожена у своїх кольоніяльних інтересах, оперта на солідарности інших держав та власних громадян, спротивилася первісно якимнебудь територіяльним уступкам на користь Італії. Що гірше — Італія також же ждала на якунебудь добичч. Дарма, що ситуація Італії, як мілітарно, так і дипльоматично, помітно погіршилась від вибуху конфлікту, — Італія не змекшила своїх домагань.

А ті домагання годі назвати скромними: віддати більшу частину абісинських земель під безпосереднє володіння Італії, а решту — саму абісинську верховину — під італійську контролю.

Автім сама суть труднощів італійсько-абісинського розмежування лежить не в самих тільки розмірах італійської добичі. Італії йде не лише про терени для експансії, але й про територіяльне получення між обома кольоніями, Еритреєю та Сомалією. Таке розмежування залишилоб ,і решту Абісинії на ласку й неласку Італії, відтинаючи її від Червоного Моря та положених над ним французьких і британських кольоній. Дипльоматії Англії булоб годі його приняти. Дипльоматія станула перед ділемою, формально подібною до справи польського коридору: доступ до моря одної держави, або територіяльна суцільність другої.

Оба принципи заспокоїти було неможливо, а це є вимогою доброго компромісу. Останній проєкт, принятий Парижем та — здається — і Льондоном, цікавий тим, що *не вдоволяє ані одної з воюючих сторін:* Абісинії забирає майже половину території, Італії не дає получення між обома сумежними кольоніями. І ледве чи забезпечує британські інтереси над Червоним Морем та... над Женевським Озером.

М-р Богдан Галайчук.

Париські пропозиції викликали бурю у міжнародній політиці.

НЕГУС ВІДКИНУВ ПАРИСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ.

БЕРЛІН, 13. 12. ПАТ. З Десіе прийшла вістка, що в головній абісинській кватирі оголосили офіційний комунікат про те, що **негус відкинув францусько-британські пропозиції.** Цісар заявив представникам закордонної преси, що не відкликує своїх давніх деклярацій, головно заяви з 8 жовтня, в якій він підкреслив, що **в Абісинії не прийшло би до війни, якби абісинське населення не змушено боронити своєї батьківщини перед наїздом італійців.**

АДІС-АБЕБА, 13. 12. ПАТ. Посли Франції та В. Британії передадуть нині абісинському міністрові закордонних справ текст париської пропозиції, яку перекладуть на амгарійську мову та перешлють негусові до Десіе. До вісток преси про пропозиції нема ніяких офіційних коментарів. Але абісинські достойники, що є у столиці, рішуче заявляють, **що виключене, щоб Абісинія прийняла такі умовини, які подавали у пресі або зближені до них.**

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ЗРАДИВ ВИБОРЦІВ. — ОБУРЕННЯ В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 13. 12. ПАТ. Англійська преса взагалі переконана, що **Рада Ліґи Націй відкине париські пропозиції.** Опозиція до цих пропозицій щораз більше зростає в англійському громадянстві невдоволення. Внесок групи консервативних послів, зложений у парлямент підписало 15 прихильників уряду. Ліберальна опозиція зголосила також внесок, що **дуже гостро осуджує всі полагоди конфлікту, які нарушують територіяльну цілість або політичну й економічну незалежність Абісинії в користь напасника. Порозуміння на таких основах булоб зрадою супроти Ліґи Націй та принесло би нечесть Англії.** Цей внесок підписало всіх 20 ліберальних послів. Сподіються, що **Лейбур Парті мабуть поставить внесок, щоб урядові відмовити довіря.** Дебата відбудеться мабуть у четвер. Щоденники повідомляють про **гори листів, які щодня дістають посли від своїх виборців, що осуджують париські пропозиції та твердять, що обманули їх при виборах.** Деякі консервативні посли **навіть натякають, що мін. Гор повинен уступити, щоб рятувати престіж національного уряду.** Навіть „Таймс" виразно передбачує, що Рада Ліґи відкине париські пропозиції. На думку „Таймса" британський уряд повинен прийняти рішення Ліґи та разом із ним виразний вердикт британської публичної опінії. В той спосіб уряд задемонструє, що його політика як давніше так і тепер опирається на тім, щоб доказати, що аґресія не поплачує.

ЗМІНА ПАРИСЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ.

ПАРИЖ, 13. 12. ПАТ. „Л'Евр" твердить, що у вівторок увели до париських пропозицій деякі зміни, з яких найважніші такі:

1) Абісинії віддадуть порт Ассаб разом із коридором, що вможливить получення з Аддіс Абебою.

2) Північна частина провінції Тіґре разом з Адіґратом і Адуею переходить у посідання Італії.

3) Провінцію Оґаден признають Італії.

4) Решту абісинської території віддадуть у повні під мандатову контролю Ліґи Націй, включаючи в це смуги італійської кольонізації, де однак італійці не матимуть права мати військові відділи.

В Египті привернуть конституцію з 1923 р.

КАІРО, 13. 12. ПАТ. Єгипетський уряд рішив не зголошувати димісії, але негайно привернути конституцію з 1923 р.

КАІРО, 13. 12. ПАТ. Резиденція Великої Британії повідомила премієра Нессіма Пашу, що британський уряд не висуне ніяких застережень проти привернення конституції з 1923 р.

БУРХЛИВА РАДІСТЬ ЄГИПТЯН.

КАІРО, 13. 12. ПАТ. Вістка про привернення конституції викликала тут великий ентузіязм. Вулицями міста перейшов похід 40 тис. осіб, що домагалися повної незалежности краю. Манифестанти ушкодили кілька трамваїв, що спинило вуличну комунікацію. Населення та політичні кола трохи занепокоєні. Після підписання королівського письма про привернення конституції, король рішив на один день оголошення цього манифесту. Ситуація уряду непевна. Внутрішні труднощі не розвязані та можуть повторитися, коли заведуть публичну опінію, опізнюючи заведення конституції та привернення нормального парляментарного життя. Повідомляють про манифестації в Александрії та Порт Саіді, що їх опанувала поліція, заки прийшло до поважніших подій. У Порт-Саіді 800 манифестантів розбило кілька крамниць. У заворушеннях важко ранили одного англійського поліцая.

РОСТЕМ.

ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ.

Львів, день св. Андрея 1935.

Це було колись.

Король Жигмонт на заходи уніятського митрополита Потія, українця з роду, наказав властям віддати православні церкви у Вильні у володіння митрополита. „Духовенство піддатися не хотіло: прийшлося забирати церкви силою, при участи війська, розбиваючи замки, ломлячи двері і т. п., як оповідали православні. Жигмонт сам від ту пору трапився у Вильні; православні обступили його по дорозі, падали з жінками й дітьми на коліна перед ним, просячи не насилувати їх совісти, не відбирати церков, але це не здержало його від тих огидних насильств. Під враженням їх стався тоді атентат на морального справника цих насильств Потія: православний шляхетський гайдук кинувся на нього з шаблею, але відрубав тільки пальця. Гайдука взяли на тортури, четвертували, потім стяли, а Потієва кров, пролита щоправда, з пальця тільки, зробила ще з нього й мученика унії супроти „фанатиків православних“. (Грушевський: Історія України, т. VI., стор. 585).

А згодом сталося таке:

„Коли в 1610 р. Потій, заохочений виленським успіхом, вислав до Києва свого намісника Грековича „для нагляду вшелякіх порядков в церквах божіих“, „гетьман козацький“ Гр. Тиснневич остеріг підвоєводу київського, що на випадок якихось кривд православним від Грековича він позволив Грековича „гдеж колвек здибавши, як пса убити“. А коли за нового митрополита Рутського завязалася між ним і православними монастирями й церквами війна за грунти і маєтности, і в сій боротьбі Грекович перейшов до агресивних кроків, старий засуд козацький був сповнений на нім вповні акуратно. Козацька ватага напала на його резиденцію в Видубицькім монастирі, вхопила й утопила в Дніпрі — „під лід підсадила води пити“, як записує сю подію київський літописець“. (Ibidem стор. 590).

Минулося. Після довгих віків розеднання впав сокальський кордон. Прийшли часи, що на Холмщині православні, колись уніятські церкви масово переміновали на костели, замикали, з лиця землі зносили.

І у Львові Товариство св. Петра і Павла, що обеднувало греко-католицьке духовенство Львівської Архиепархії, відчуло трагедію своїх братів українців та ухвалило протест проти того, що діялося з православними, колись уніятськими християнськими святинями. На жаль, це сталось тільки у Львівській Архиепархії: інші мовчали. Хіба трудно було додуматись, чому?

Але стало ще ясніше. Нова велика загроза нависла над майже вісьмома сотками православних церков, що були колись уніятськими святинями — „ревіндикація“. І тоді з митрополичого престола у Львові пролунав голос в обороні „віри батьків“. Ми, українці Холмщини, Волині та Полісся, його почули. А звучав він так:

Кореспондент варшавського щоденника „Дзєнь Польскі“ питав митрополита Андрія 2. лютого 1930 року:

— Чи Ваша Екселенція може зголосити свій акцес до тієї акції ревіндикації?

— Досі акцесу я зголосити не міг, бо теперішні відносини не передбачали моєї участи чи заінтересування церковними справами Волині наприклад, чи давнього російського випадку, зваживши ріжні обставини не міг би я зголосити акцесу.

— Якто? Чиж Ваша Екселенція волілиб, щоб ці церкви остали в руках православних?

Тут митрополит усміхнувся.

— Є ріжні православя. — По перше. З відома і волі Апостольської Столиці і ми уживаємо деколи такого терміну, напр. у Службі Божій. Він має на Сході своє давне католицьке значіння. Щож до православних, вірних Автокефальної Православної Церкви у Польщі, то мені здається, що більше треба глядіти на душі, які моляться, ніж на святині, в яких моляться.

— Признаюся Вашій Екселенції щиро, що не дуже розумію...

— Однак це просте. Коли я був інтернований в Росії, славний письменник Короленко написав статтю в обороні греко-католицького населення в окупованій тоді Галичині. Воєнна цензура статтю сконфіскувала. Але вона кружляла у відписах і викликала симпатії, які неодно змінили. Короленко доказував православним росіянам, що не мають права вважати наших церков своїми та їх ревіндикувати тому, що служили колись і християнам, не підданим Апостольській Столиці. Він твердить, що навіть з православного становища треба шанувати віру батьків, то є цю віру населення, яка вже від кількох віків найшла своє місце культу в греко-католицьких церквах. З належним розріжненням щось подібне можна сказати і про православні церкви Волині.

— Якжеж! Адже ці церкви були ще перед неповним століттям уніятськими святинями! Чейже російський уряд хитрощами й силою відорвав їх від католицької єдности?

— У цьому й річ! Гадаю, що народові, який ледви пів століття тому стільки насильства витерпів у своїй совісти і який у своїй простоті чи людському безсиллі не смів чи не міг молитись деінде по рідному обрядові, а тільки в тих церквах, — гадаю, що такому народові не треба навіть якоюсь притокою давати відчути, що йому завдається нове насильство. Адже згідно зі східним законом ці сільські церкви належать до цьогож люду. Там він приймав хрещення і молився. Довкола них хоронив своїх покійників. У стінах тих церков зберігається те, що в народі є найсильніше, а іноколи й найбільше спасенне перед агітацією — ота „віра батьків“... Направду ні! Не можна такому народові, що терпів релігійно і тепер терпить з релігійних мотивів, а крім того виставлений на велику небезпеку, що втратить усяку позитивну християнську віру — давати відчувати щось, наче новий релігійний примус та кривду. Здорова думка народу, віра батьків, що сягає дальше, правдивіше й глибше, ніж теперішний стан, терпеливість церкви... — поведуть його кращими шляхами, ніж усякі судові акції, в яких він добачуватиме лише ворожі заходи супроти себе. Церква хоче єдности, бо її бажав Христос, її божий основник, але церква не хоче нікому відбирати віри. Якби дійшло до ревіндикацій, то боюся, що вони малиб не цей перший, а той останній результат. Грекокатолицькі духовні кола не візьмуть у цій ревіндикації участи. Я радий, що можу це сказати“ („Діло“ 1930 р., ч. 28 з 6. II.).

Думаю, що золоті слова Митрополита Кир Андрея не тільки спасли від ревіндикації православним українцям їх святині, але є вони й найкращою запорукою, що ніколи вже в нашій історії не повторяться такі трагічні події, як було колись.

С. Хруцький.

В День Імянин Митрополита.

В пятницю 13. ц. м., в день Імянин Митрополита Кир Андрея, зявилися в митрополичій палаті представники львівських установ, щоби зложити Достойному Солевізантові свої побажання. В імені установ промовляв голова найстаршої нашої установи „Просвіти“ — проф. д-р Іван Брик. Після того передав о. д-р Кладочний побажання від наших політичних вязнів, що з ріжних тюрем прислали чи устно склали свої привіти.

Екск. Митрополит відповів довшим словом, закликаючи до витревалости і праці в цих тяжких для нації часах. „Не можемо всього того зробити, що можемо, але мусимо хотіти і мусимо вірити, що зможемо. Нема відірваних поколінь у народі, від яких щось починається, а є тяглість передання і тяглість традиції, що на них нові покоління будують і потім передають дальшу роботу своїм дітям“.

Ось кілька думок з богатої змістом відповіди Екск. Митрополита, що зробила на всіх приявних найкраще враження. Митрополит держиться бадьоро і виглядає дуже добре.

З польської преси.

ЦЬКУВАННЯ ЕНДЕКІВ.

„Львовскі Дзєннік Народови“, варшавський орган для ендеків з Галичини, не минає ніякої нагоди, щоб не цькувати на українців. З нагоди недавньої промови віцемаршала сойму В. Мудрого виписує згаданий орган у ч. 13. такі несенітниці:

„У польській пресі не звернули належної уваги на промову голови Українського Клюбу у соймі, посла Мудрого. Українські посли, вибрані на основі компромісу, повинні промовляти угодово. П. Мудрий запропонував дійсно компроміс. Але який? Про це пише п. Косковський у „Курієрі Варшавскім“: „Дозвольте братя поляки, дорогі словяни — нам розвивати всі наші органічні сили. Миж є в себе. Ми живемо на праруській землі. Цей розвиток наших сил може довести до дальшого зросту наших амбіцій. Не скриваємо — змагаємо до повної автономії. Ба! Маємо право, як усі інші, до — незалежности. Не перешкоджайте нам; навпаки, піддержуйте наші слушні аспірації, зате ми будемо — як це називається — льояльними громадянами держави.

„Всяку піддержку польського елементу на землях, які ми, українці, називаємо власними, будемо вважати за зірвання угоди. Бож це наша, українська земля“.

Добре сталося, що ми почули у Варшаві умовини цієї „угоди“, на основі якої маємо залишити українцям Східну Галичину. Вже нині там польськість відступає. Наша „народова“ діяльність ослабла. Українці сміливо й отверто домагаються вже того, щоб ми перестали цікавитись польським населенням тієї ділянки. Нехай його залле хвиля українізму. Слушно пише п. Косковський:

„Нехай нас Бог боронить від таких угодовців! Не треба українцям відмовляти того, що належиться новочасним народам, але в першу чергу треба думати про себе: зміцнювати польський елемент на окраїнах, бо інакше будемо підсичувати амбіції українців до точки кипіння“.

Слід зміцнити польський елемент, але чи це можливе в теперішніх умовинах?“

Коли видають книжку у свобідній державі?

НЮ ЙОРК, 25-го листопада. (Вл. кор.) Недавно вийшла книжка п. н. „Цезар з трачиння“ — написана Джорджом Селдесом. Вона має свою історію, цікаву для теперішнього часу. Книжка подає деякі дати і характеристичні прикмети Мусолінія. Автор хоче доказати, що Мусоліні не такий ідеаліст, як його малюють, і що його зворот від соціялізму до фашизму не був цілком ідейний. Він навіть згадує факти, які вказують, що його наглий скок довершився під впливом французьких агентів. Коли книжка була написана, ніодна накладня не хотіла її видати. Селдес звернувся до французького накладчика, він її прийняв, але через те, що книжка представляла характер Мусолінія, накладчик звернувся із запитом до французького уряду, чи книжка не пошкодить державі. Уряд спротивився видаванню книжки. Те саме сталося з англійським накладчиком і він, купивши від автора право публікації, держав її у схованку. Аж ось, коли між Великою Британією й Італією взаємини загострилися, автор дістав каблєграму з повідомленням, що англійський уряд годиться на видрукування книжки. Її видрукували водночас в Америці й Англії і вона вже появилася в продажі в обох краях, хоч, теоретично, оба краї дають необмежену свободу друкованому слову і кожний окремо веде іншу закордонну політику.

Автор є противний фашизмові і представляє його слабі сторони. Притім доказує, що Мусоліні мав на оці єдину ціль: шукати слави для себе.

Димісія югославянського уряду?

ПАРИЖ 13. 12. ПАТ. Авас повідомляє з Білгороду, що в найближчих днях треба сподіватися реконструкції кабінету Стоядиновича.

Розправа за вбивство міністра Перацького.

ДВАЦЯТЬПЕРШИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

У пятницю почалася розправа в год. 10.50 передполуднем.

ПІДС. БАНДЕРА НА САЛІ РОЗПРАВИ.

Нині на розправу привели вже підс. С. Бандеру, якого предсідник казав усунути зі салі 5. грудня на час зізнань свідків. Предсідник подав зміст зізнань свідків, які зізнавали підчас 7-денної неприсутности підс. Бандери. Згадав теж, що зізнання свідків, які не явились, відчитали.

ВІДЧИТУВАННЯ ЗІЗНАНЬ.

Опісля відчитували зізнання свідків, які не прийшли на розправу. З відчитаних зізнань св. *Онищука* виходить, що він займався кольпортажею нелеґальної літератури ОУН. В 1931. р. взяв участь у військово-ідеольогічнім курсі, на якім брало участь 13 мужчин. В орґанізації ОУН свідок виконував пропаґандивні доручення своїх зверхників. З доручення підс. Мигаля їздив кількома наворотами до Ясіні, звідтіля привозив нелеґальну літературу. Перевозом тієї літератури до Львова займався теж підс. Бандера. Одного разу свідок дістав приказ поїхати до Ясіні, але посилки не привіз, бо довідався від члена ОУН Бзгрінського, що література згоріла. Їздив теж до Ясіні з Бандерою, якого називали „баба". В 1932. р. свідок виїхав до Познаня і тоді дістав від Бандери доручення розвідатись про якогось Крижановського, який студіював у Познані. Вернувшись до Коломиї, свідка арештували і тоді свідок сидів 2 тижні. Опісля далі займався кольпортажею літератури і суд засудив його на кару за кілька місяців вязниці. По виході з вязниці поширював літературу у косівськім повіті і тоді наладнав звязок з підс. Гнатківською. Пізніше свідок сидів у Березі Картуській. З фотографій, які показали свідкові у слідстві, пізнав підс. Бандеру, Мигаля і Гнатківську

ЗІЗНАННЯ ТОВАРИША МАЦЕЙКА.

Опісля відчитано зізнання св. *Олекси Книша*, товариша Гриця Мацейка. Свідок зізнав, що Мацейка знав 5 років. Пізнав його з фотографії. Сидів разом з Мацейком у Бриґідках, опісля бачив Мацейка у Львові кілька тижнів. По його виїзді зі Львова запримітив, що Мацейко мав пристрижене волосся, перед тим мав довге волосся.

ПЕРЕПАЛКА ОБОРОНИ З ПРОКУРАТОРОМ.

По короткій перерві обор. д-р *Ганкевич* поставив внесок, щоб у звязку з відчитаними у четвер зізнаннями св. консуля Штарка, відчитано теж з актів справи записки радника польської амбасади у Берліні Любомірського.

Прок. *Желенський* вносить, щоби документи, про які згадує акт обвинувачення і які мають бути долучені до актів справи, відчитано по переслуханні свідків. Крім того поставив внесок, щоби трибунал переслухав ще раз св. *Гірного*, поліційного аґента зі Львова, якому прокуратор мав поставити ще декілька питань у справі Гриця Мацейка та *св. Миколи Телятинського*, поручника головного штабу. Цей свідок має подати нові подробиці про ОУН і джерела доходів цієї орґанізації.

Обор. *Шлапак* спротивився візванню св. Телятинського тому, що св. майор Крижимовський заслонився службовою тайною на питання оборонців, в який спосіб польська влада дістала т. зв. архів Сеника. У відповідь прок. Желенський заявив, що не бачить причинового звязку між слуханням св. Крижимовського і тим, що має зізнати св. Телятинський. Опротив оборони не спирається на ніякій законній постанові. Зате згідно з кодексом карної процедури прокуратор не є обмежений у зголошуванні нових свідків. Заявив, що оборона зголошує демонстраційні внески, які не мають ні законних ні льогічних основ.

По короткій нараді трибунал рішив долучити до доказового матеріялу документ, про який згадав обор. д-р Л. Ганкевич. Його відчитають по переслуханні свідків. Крім того допустив доказ зі свідків Телятинського і Гірного.

ПРИЛАДДЯ І ХЕМІКАЛІЇ ЛЯБОРАТОРІЇ КАРПИНЦЯ.

Св. *Антін Сендур*, військовий майстер, зізнає, що брав участь у ревізії підс. Карпинця у Кракові. Лябораторію Карпинця сфотографували і після того свідок описав у присутности підс. Карпинця складові части лябораторії. Між епруветками, скляними і мосяжними рурками, ампулками з плинами свідок звернув увагу на стінний годинник дивної конструкції, в якім знайшов гальванічний прилад з наклеєною карточкою по українськи. Деякі предмети, яких свідок не знав, напр. плини, означував по запаху і колірі. На питання свідка Карпинець відповів, що сам не знає, які вони. Свідок здогадувався, що Карпинець не хоче дати вияснень. У печі свідок знайшов форму до відливу і дві форми мабуть до відливу запальників. Все то свідок запакував і завіз до слідчого уряду. Всі хемікалії досліджували опісля у лябораторії. По якімсь часі візвали свідка до слідчого уряду, де свідок застав прок. Желенського та кілька інших осіб. Прокуратор показав свідкові бляшане вічко пушки з бомбою і запитав його, чи не знайшов щось подібного у Карпинця. Свідок дійсно знайшов бляшані частини у лябораторії Карпинця. Спис усіх предметів свідок склав до актів слідства.

На внесок прок. Желенського свідок вказує між річевими доказами на поодинокі частини бляхи, які знайшли в Карпинця і частини бляхи, з якої була зладжена бомба, що її кинув на вулиці убивник мін. Перацького. Свідок вияснює, що бляху з бомби розлютував і приміряв до частини бляхи, яку знайшли у Карпинця. Виявилось, що ці частини точно прилягають до себе і походять з одного і того самого аркуша бляхи.

На внесок прок. Рудницького свідок складає перед судом на столі згадані частини бляхи, які тісно прилягають до себе і мають характеристичні заглиблення з втинання ножицями.

На внесок прокуратора, якого піддержав обор. Шлапак, трибунал перервав розправу на пів години, щоби оборона могла приглянутися розложеним на столі частинам бляхи.

Підчас перерви оборонці і журналісти оглядали розложені на столі частини бляхи.

По перерві зізнавав далі св. *Сендур* кажучи, що деякі хемікалії відіслано до хемічного заведення краківського університету.

На питання обор. Шлапака свідок подає, що записав собі хемікалії, які відслано до університету. Не знає, чи вислано їх в опакуванні, в якім знайшли їх у Карпинця чи тільки вислано пробки, себто частину в цілости. Вияснює, що форма до відливання ґранатів була шамотова і могла бути придатною до відливання овальних ґранат. З предметів, які могли бути приладами до відливу ґранат, знайшли у Карпинця ще залізний котел.

На внесок прок. Рудницького свідок показує між річевими доказами ґвінтівники і ґвінтівниці ріжної величини. Отверджує, що вживано той ґвінтівник, якого розміри відповідають розмірам отвору у ґранатах, які виловлено з Висли Кракові

НОВІ ПОДРОБИЦІ ПРО МАЦЕЙКА.

По перерві в год. 15-ій зізнавав св. **Ян Гірний**, аґент зі Львова. Його уже в цій справі переслухували, а тепер він подає, що на доручення прокуратора переводив розвідку у Львові у справі подробиць щодо Гриця Мацейка. Свідок устійнив, що Мацейко до травня 1932 був членом „Лугу", перейшов боксерський курс та плекав ріжні спорти. Пізніше, коли „Луг" змінив статут, він зачав саботувати розпорядки старшини Т-ва, за що його з т-ва виключили. Тоді вписався до українського робітничого спортового клюбу, де грав у копаний мяч від 1932 до осени 1934. Чи Мацейко займався спортом після свого виходу з вязниці, свідок не знає.

Пізніше свідок Гірний на запит адв. Шлапака заявляє, що не інформувався у д-ра Панчишина та не питав його чи Мацейко був хворий на сухоти. Ніяка з тих осіб, що їх переслухував свідок, а це були віродостойні особи, не сказала, що Мацейко був хворий.

На запит прок. Желенського, чому свідок не хоче виявити назвищ осіб, які його інформували, свідок відповідає, що боїться, щоб ці особи не потерпіли, бо були випадки, що до свідків у процесах ОУН стріляли. Отже свідок не хоче зраджувати своїх інформаторів.

Адв. Ганкевич питає свідка, чи у справі „Лугу" говорив з головою цього товариства д-ром Дашкевичем.

Прок. Желенський: Прошу Високий Суд ухилити питання, що мають на меті зломити засаду, про яку перед хвилиною говорив свідок Гірний.

Адв. Ганкевич: Те, що свідок Гірний сказав про стріляння до свідків це наклеп.

Предс.: Ухиляю питання пана оборонця та звертаю йому увагу на те, що вжив невідповідного вислову.

Адв. Ганкевич: Признаю.

Далі адв. Шлапак у звязку з зізнаннями св. Гірного вносить, щоб переслухати як свідка д-ра Панчишина у Львові на обставину, що Гриць Мацейко був дуже поважно хворий на грудну недугу та що на виразну заборону згаданого лікаря 8 місяців перед своїм арештуванням не брав участи в ніякім спортовім клюбі.

Прок. Желенський твердить, що зізнання св. Гірного не є наклепами, бо навіть у цій справі ствердили багато випадків стріляння до поляків і українців. Просить суд вирішити цю справу, бо само упімнення оборонця, на його думку, не вистарчає. Щодо внеску адв. Шлапака, то прокуратор з натиском підкреслює, що це демонстраційний внесок. Подібний внесок вже на цій розправі суд відкинув. Справи не можна розпізнавати з суто неґативного становища. Свідок д-р Панчишин міг би ствердити, що заборонив Мацейкові плекати спорти, але не зможе ствердити, що Мацейко спортом не займався. Внеску оборони не може допустити. Коли йде про те, чи зізнання св. Гірного виключають можливість хвороби Мацейка в такій формі, що він не міг брати участи у злочинах, які йому закидають та в убивстві мін. Перацького, то оборона може цього заторкнутись, коли зголошуватиме кінцеві внески або у своїх промовах.

Адв. Шлапак, підтримує далі свій внесок і зазначує, що вдруге св. Панчишина покликує, щоб ствердити обставину, що на кілька місяців до свого арештування Мацейко був дуже хворий, що д-р Панчишин лічив його та що заборонив йому плекати спорти. Внесок не є спізнений і оборона ставить його вдруге тому, що прокуратор доручив св. Гірному ствердити деякі обставини, що про них суд досі не знав. Внесок оборони має на меті виповнити люки, що є в зізнаннях св. Гірного, бо він не знає, чи Гриць Мацейко у згаданому часі хворував.

ВІДКИНЕНІ ВНЕСКИ і 100 зол. КАРИ НА ОБОРОНЦЯ Д-РА Л. ГАНКЕВИЧА.

Обор. д-р Л. Ганкевич ставить внесок у звязку зі зізнаннями св. Гірного, щоби трибунал зажадав від прокуратури львівської апеляції, щоби надіслала якийсь акт, який ствердив би, що стріляли до свідків в українських процесах. Після наради предсідник оголосив постанову, яка відкидає внесок, щоб д-ра Панчишина покликати на свідка, бо це, чи д-р Панчишин заборонив Мацейкові займатися спортом, не має значіння для справи.

Суд постановив теж не брати під увагу внеску оборони, щоб зажадати від львівської прокуратури акту, в якому згадано про стріляння до свідків.

Крім того суд постановив покарати д-ра Льва Ганкевича грившою 100 зол. за нарушення поваги суду.

Опісля д-р Шлапак поставив внесок, покликати на свідків Льва Кобринського з Підгайців і Вол. Маруняка з Коломиї, на обставину, що Гр. Мацейко в 1933 і 1934 р. не брав чинної участи в українському спортовому житті та д-ра Дашкевича на ствердження факту, що Мацейко виступив добровільно з т-ва „Луг" та що його не виключили.

У відповіді прок. Желенський заявив, що Кобринського і Маруняка годі покликати на свідків, бо обставина, яку вони мали ствердити є чисто неґативна. У цій справі є позитивні докази, що Мацейко брав участь у згаданих спортах і у згаданому часі. Щодо внеску про покликання д-ра Дашкевича, то справа чи Мацейко виступив сам, чи його виключили, не може мати впливу на зміст присуду. Із заяви оборони виходив би револяційний висновок, що Мацейко мав інші політичні переконання, ніж тут старалися доказати. Одначе є протилежні докази та докази, що Мацейко вбив мін. Перацького.

Обор. д-р О. Павенцький, піддержує внесок обор. Шлапака додаючи, що внесок умотивований, бо св. Гірний склав свої зізнання на основі інформації осіб, за віродостойність яких не може дати ніякої гарантії. Св. д-р Дашкевич міг би устійнити позитивні факти, бо як голова руханкового товариства знав, чи Мацейко займався спортом.

Трибунал відкинув внески оборони у справі покликання як свідків: Кобринського, Маруняка і Дашкевича

ВІД ЯКИХ СТРІЛІВ ПОМЕР МІНІСТЕР.

Зчерги знавець проф. д-р Гжибово-Домбровський склав опінію про смерть мін. Перацького, яку видав на основі своїх оглядин тіла міністра,

оглядин інших лікарів та документів. Міністра поцілили два стріли: один у живий висок задньої частини черепа. Куля перейшла скісно в гору, ушкодила мозок та застрягла під підскіроою і звідтіля вийняли її при операції. Ушкодження мізку і кровотеча були безпосередньою причиною смерти. Друга куля скалічила праву частину вуха і було легке. З ушкодження виходить, що вбивник не стріляв зблизька, бо не було слідів саджі ані пороху, якщо візьметься під увагу, що револьвер був малого калібру і мабуть молодший. Крім того на лиці були синці і дрібне задряпання шкіри, які повстали мабуть наслідком упадку міністра на тверду долівку. В якій черзі слідували стріли годі устійнити, але в кожному випадку стріляно дуже швидко. Найправдоподібніше до міністра впали стріли, як він стояв. Міністер був високий на 181 цм., стріл йшов злодони вгору. Якщо виявилось би, що вбивник був середнього росту, то напрям стрілів був зовсім природний.

ПІРОТЕХНІЧНІ ЕКСПЕРТИЗИ.

Предсідник вичислив осуди знавців кап. Степана Дигоня, пор. Яна Вайса і серж. Сендура про походження, конструкцію і вибухову силу бомби, яку кинув убивник по вбивстві міністра. Всі три знавці порівнували матеріял, якого вжито до виробу бомби з частинами, які знайдено в Карпинця. Опінію про конструкцію і силу бомби видав пор. Вайс. Предмети, які найдено в підс. Климишина, Карпинця та інших розслідували кап. Дигонь і серж. Сендур. Гранату найдену у Карпинця розслідував пор. Вайс. Знавці потвердили свої осуди і після того суд став відчитувати осуди знавців. Підчас їх відчитування обор. Шлапак поставив внесок, щоби відчитано тільки саму опінію. Прокуратор прихилився до внеску і суд почав відчитувати саму опінію. Знавці ствердили, що всі частини бомби зладжено рішуче з матеріялів, які знайдено в помешканні Карпинця. Поодинокі частини тісно приляга́ють до себе або відповідають матеріялам, які найдено в Карпинця.

ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

(Телефоном від нашого кореспондента).

Варшава, 13. грудня 1935.

Сьогодні судова розправа перетворилась неначе у популярні виклади хемії та піротехніки. Коли ще не було нещасного мовного спору, то оборонець Карпинця обіцював собі, що доведе до цілої дискусії між військовими фахівцями, які виступають у ролі судових знавців та Карпинцем. Нема сумніву, що без огляду на причасність чи непричасність Карпинця до бомби, що її покинув убивник міністра, Карпинець був би покращав свою ситуацію, коли би дійсно всі наглядно переконалися, що це молодий талановитий учений, який ще може віддати у свому житті чималі послуги науці. Слід тут зазначити, що з усіх підсудних Карпинець втішається симпатією серед представників преси і публики однаково через своє надзвичайно інтелігентне обличчя, як і через повну спокою та невимушеної поваги поведінку.

Через „мовну справу" очікувана дискусія між фахівцями і Карпинцем відпала. Хоч обор. Шлапак завдавав цілу довгу низку питань, всеж-таки видно було, що це тільки рефлекси його розмов як нефахівця — з Карпинцем-фахівцем. Карпинця раз-у-раз аж підривало, щоби вмішатися, але витримував характер і мовчав.

Крім знавців зізнав додатково тільки один свідок поліційний агент Гірний, який своїми короткими зізнаннями викликав бурю. Заява, що до деяких свідків з українських процесів опісля стріляно, так обурила обор. д-ра Л. Ганкевича, що він крикнув „це клевета". Упімнення, яке обор. д-рові Л. Ганкевичеві дав суд, видалось прок. Желенському за малою обороною свідка і на застереження прокуратора суд додав обор. д-рові Л. Ганкевичеві ще 100 зол кари.

З річевих внесків оборони суд сьогодні знову не признав ані одного. (ік).

Що з удержавленням рівенської гімназії?

Управа української прив. гімназії в Рівному вислала до часопису „Wołyń" у Луцьку таке спростування:

У звязку з поміщеною в ч. 50. „Wołyn-і" з 8. XII. ц. р. заміткою п. н. „Справа удержавлення української гімназії", в якій між ін. сказано, що управа української гімназії в Рівному тепер зревізувала з можливости здійснити проєкт Кураторії Луцької Шкільної Округи, щоб учеників української гімназії в Рівному перейняла місцева державна гімназія, створюючи у себе рівнорядні кляси з українською мовою навчання, — чемно просимо помістити таке спростування:

Підписана управа української гімназії в Рівному не забирала голосу в цій справі, бо досі до тієї управи ніхто не звертався, щоб вона заявлювала своє становище до справи удержавлення гімназії, значить, тимсамим не могла вона також резиґнувати зі згаданого проєкту.

З глибоким поважанням: *Й. Бичковський*, директор гімназії, *Т. Пекарський*, власник української гімназії в Рівному.

Здивування може викликати щойно спростування управи української гімназії в Рівному, а не замітка у „Wołyn-і". Чейже удержавлення української гімназії, про яке так широко розписувалась „Українська Нива" п. Певного та „Нова Зоря" його побратима п. Назарука, не може виглядати так, щоб замісць окремої української гімназії повстали тільки паралельні українські кляси при польській гімназії. Отже замітка „Wołyn-і" нікого не дивувала. Натомісць справді цікавий для ментальности поволяків, що управляють рівенською гімназією, їх острах, щоб — не дай Боже! — не посудили їх у тому, що не хочуть скасувати самостійної приватної української гімназії, даючи свою згоду на створення польсько-української гімназії під спільним дахом...

Алеж овшім, годимось — та якжеж можна було думати, що не охочемо?!

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 77)

ГМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Він іще не відїхав, як приїхали представники невтральних держав — Еспанії, Голяндії, Греції, Швайцарії і Швеції. Хоч гміндівський табор виселенців не підпадав під міжнародню охорону і контролю, проте державі вельми багато залежало на добрій славі у світі. З ними приїхав граф Кастель. Управа табору, сконопаджена ще свіжим бешкетом хорватів, потерпала, чи і тих відвідин не схотять вихіснувати темні духи для знеславлення держави перед чужиною. Але — обійшлося самим ляком. Гофрат Габрилович зумів переконати хорватів, що такі їх виступи вібються некорисно на них самих; і так вони — супроти представників чужих держав вели себе спокійно. Свої бажання висловлювали, щоправда, галасливо — бо галасувати це їх питоменна вдача, але — поважно. Нашим виселенцям таборові інспектори і секційні передовики розяснили політичну вагу тих відвідин і вони не тільки не зводили ніякого ропоту, а навпаки, поприбирали, як могли найкраще, свої убогенькі тапчани і нарядилися — що змога найчистіше. Хоч і тепер не минулося без націкування переверток.

Зараз після їх відїзду приїхали відвідати табор відпоручники заграничної преси, які обїздили тоді всі воюючі держави: д-р Густав Крафт за „Gazette de Lausanne"; Жон Густав Хрістензен за „Skanska Aftonbladet"; Франс Весселье за „Maasbode"; А. Сардо і Віляр за „A-B-C"; Ганс Трешов за „Nationaltidende"; Айвінд Тон за норвеську пресу; І. А. ван Георен за „De Nieuwe Courant"; д-р І. Ґ. Ріве за „Niewe Rotterdamsche Courant"; А. Кірбекі за „Politiken"; д-р Поль Ніханс за „Bund" (Швайцарія); д-р Клюянсхес Ніколяідес за грецьку пресу; Christian Gulman за „Berlingske Tidende"; Газельгоф за „Handelsblad" і уруґвайський консуль — Дірк Альбертус Елізіо Рікардо Ґомес.

З ними приїхали високі урядовці міністерства і намісництва і наші посли — д-р Бачинський, Василько, д-р Колесса і Семака, ці головним чином для асекурації від усяких немилих приключок.

Ця візита, до якої привязувано великі надії, минулася поважно, без непотрібної несподіванки. Пізніше появилися у всіх названих часописах відповідні, — більш, або менш — назагал прихильні статті за гміндівський табор і український нарід. Дотичні числа тих часописів прийшли до таборової управи. Слід згадати, що приявість чужинних журналістів вшановано товариськими сходинами з прегарним концертом, та що кожний з них дістав на памятку з табору якусь народню вишивку. Не могли вони нею натішитися.

Вони й закінчили повінь більш або менш значних відвідин, яка заливала гміндівський табор у другій половині 1915. року, коли чужинна і віденська політична орієнтація ставилась здебільшого прихильно до українського питання. Та як не як, при тих усіх відвідинах, ні баракова управа, ні свої відповідальні чинники не робили із бараків — „патьомкінських" сіл. Не затаювали хиб і недостач, не спинювали людей висловлювати свої жалі і бажання без найменшого ляку за якісь дошкульні наслідки, бо така практика ніколи в таборі не водилася. Навіть до матері наслідника престолу відзивалися люди безпереринно і вносили свої жалоби на письмі. Така щирість поведінки теж була чималою підоймою, щоб підтримати настрої населення у второпній рівновазі. До такої поведінки люди не були привчені; тому зразу ставилися до неї недовірливо, поки не переконалися, що їх не дурманять та навчилися вірити своїм провідникам і — їх слухати.

Поправді, то відвідини табору не припинювалися ніколи до самого його кінця в першій половині 1918. року. Та згодом, не мали вже такого „епідемічного" характеру, як у 1915. році. Були більш ділові, ніж екзотичні і не робили вже на виселенцях того нервозного враження. В пізніших воєнних роках умовини таборового життя — хоч постійно гіршали — всеж мали точно означену і загальну контролю, лекше доступну, ніж у початках, коли все було незясоване, плинке. Духове життя виселенців поглибилося і скріпло через підсилення таборової української інтелігенції, що дбала за український характер табору і прав виселенців до годящого життя. І те не без чималої ваги було для табору, що в пізніших воєнних роках сильно хвилював, — то падав то підіймався — барометр політичних настроїв і відповідно до того, то потахали, то прибирали на силі українські симпатії та антипатії, що теж були чималою спонукою до відвідин гміндівського табору.

(Далі буде).

Настя Волошин дійсно стигматизована.

СХИБЛЕНА МЕТОДА.

По всьому не можу не сказати, що метода лікарів, коли досліджували Настю, була схиблена — себто така, що не може довести до цілі. Це зовсім ясно, що рани Насті не мають своєї причини в зовнішньому світі чи в її тілі, але в її душі. Отже медицина тут ні при чому.

Треба досліджувати душу Насті. Алеж її психічні прояви такі ніжні, такі своєрідні, а такі дивні, що в шпиталі вони так мусять вянути й скриватись, як нпр. якась полуднева квітка в снігах півночі. Настя відчуває формальні болі, коли їй не вірять, коли з неї насміхаються — хочби тільки скрито, в душі (вонаж телепатичним способом усе те відчуває). Отже можемо собі уявити, що Настя в своїй душі перетерпіла в шпиталі. Схибленість методи тут була така, як колиб якогось генія трактувати наче ідіота. І дійшло до такої іронії, що в яворівському шпиталі, коли д-р Радло відносився до Насті як до „спритної ошустки", і на ніч заслоновав вікна її кімнати та відкручував всі лямпи, щоб не можна було світити, Настя (сама одна в кімнаті) в темряві клякала під стіною напроти вікна, відчиняла свій молитвенник, робилося їй світло, і вона молилася впродовж пів години з молитвенника... Це неімовірне чудо, алеж воно в згоді з іншими явищами, звязаними з Настею, при яких були дуже тверезі свідки, а Насті рішучо треба вірити, бо вона нездібна обманювати.

Лікарські досліди Насті довели тільки до негативних вислідів, а саме: 1) що рани Насті не отвираються штучно, але наслідком екстази; 2) що Настя не є дідично обтяжена; 3) що її сугестивність мала (лікарі не могли загіпнотизувати Насті); 4) що Настя не є істеричною; 5) що проблема її екстаз і стигматичних явищ науково не дається пояснити.

ПОЯСНЕННЯ ПРОБЛЕМИ.

Проблеми Тереси Найман цілий світ не розвязав. Так само не розвяже він ані проблеми Анастазії Волошин, бо **це одна й та сама проблема.** Хто хотів би розвязати проблему Анастазії Волошин, той мусів би розвязати **проблему стигматизації взагалі.**

„Теорія істерії" тут рішучо не доведе до цілі, бо вона **завузька.** Вона мовчки залишає на боці арамейську мову та довголітнє неїдження Тереси Найман, дивні „апорти" Анастазії Волошин, її ясновидючість — а це власне **найбільш критичні явища.**

Оскільки я вже розглянувся в цій проблемі, то в ній виступають явища, споріднені не тільки з істерією, але також **з гіпнотизмом та медіюмізмом-спіритизмом.** Хто вірить у Бога і в надприродні чинники, той при пояснюванні цеї проблеми **ніяк не обійдеться без відклику до надприродних чинників** (хоч справа дуже скомплікована, бо природні чинники тут також виконують дуже велику ролю).

Отже не залишається ніщо інше, як сумлінно й вірно зібрати й далі збирати всі критичні події з життя та з переживань Анастазії Волошин і колись видати їх друком, щоб науковий світ мав ще один зразок більше, як виглядають явища справжньої стигматизації

о. д-р Г. Костельник.

(Докінчення буде).

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Ірляндський парлямент ухвалив резолюцію про скасування сенату більшістю 76 голосів проти 57. Цей проєкт закону востаннє перешлють до сенату та коли сенат його ухвалить, він стане законом по 60 днях.

— У Відні офіціяльно оголосили, що канцлер Шушніґ відложив свою подорож до Праги до січня 1936. р. Шушніґ мав виїхати до Праги 16. ц. м.

— Вчора з Неаполю до Массуа відплило 150 старшин і 2.000 вояків.

— Президент Латвії Кві́зіс прийняв учора прем'єра Ульманіса, що склав йому звіт із ходу конференції міністрів з балтійських держав.

— Тимчасовим президентом республики Куби вибрали 17 голосами проти 1, Хозе Барнета.

— Головна комісія еспанських кортезів затвердила, щоб задержати ще на один місяць винятковий стан у мадридській, барсельонській і астурській провінції.

Японія поширює свої впливи на Дал. Сході.

ПЕРЕМОГА КИТАЙЦІВ.

ПЕКІН, 13. 12. ПАТ. Згідно з вістками з китайських джерел, китайські відділи виперли манджурських вояків із Пао-Чанґ та зайняли місто.

ПРОТИАВТОНОМІСТИЧНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

ШАНҐГАЙ, 13. 12. ПАТ. Протести пекінських студентів проти автономістів у Півн. Китаю викликали глибокий відгук у багатьох містах. У Ган-Ков відбулося протестаційне віче учеників 30 шкіл, у Ган-Чоу — віче 10 тис. учеників. У Шанґгаю загально-студентське віче з участю професорів і робітників перемінилося на велику вуличну маніфестацію 80.000 людей. Такі самі віча відбулись у Кантоні. Відповідаючи на те, японці вислали з Гонґ-Конґу до Кантону канонірку для оборони японських громадян.

БУНТ КИТАЙСЬКИХ ВОЯКІВ.

ТОКІО, 13. 12. ПАТ. Ренґо повідомляє, що між Кію-Кіянґ і Ган-Ков зворохобилось 250 китайських вояків із відділів ґен. Лінґа. Ці вояки зайняли місцевість Квант-Сі на північний захід від Кію-Кіянґ. Для охорони японських громадян відплила на терени бунту японська канонірка „Котака".

ПОШИРЕННЯ ТЕРИТОРІЇ МАНДЖУКО.

ПЕКІН, 13. 12. ПАТ. Бої китайських військ з монгольсько-манджурськими, що велися під мурами Куюан і Паочанґ закінчилися договором, на основі якого монгольська міліція перейняла контролю над цими теренами, що є рівнозначне з поширенням території Манджуко. Китайські джерела потверджують, що договір заключили командант японських військ ґен. Доіґара та повновласник Нанкіну ґен. Сунґ-Че-Юан.

Нова клайпедська директорія виконує свою влаку.

АМНЕСТІЯ ДЛЯ ЗАСУДЖЕНИХ КЛАЙПЕДСЬКИХ ГІТЛЕРІВЦІВ.

РИГА, 13. 12. ПАТ. З Клайпеди повідомляють: Кружляють поголоски, що клайпедська директорія має звернутись до литовського уряду з проєктом оголосити амнестію для засуджених у відомому процесі клайпедських нац.-соціялістів. Цю справу мають заторкнути підчас першої візити членів директорії у Ковні.

ЗВІЛЬНЮЮТЬ ЛИТОВЦІВ ЗІ СТАНОВИЩ.

Нова клайпедська директорія далі звільнює з посад урядовців, що їх іменувала остання литовська директорія. На вільні становища приймають особи, що ці становища займали давніше. На днях дістав димісію начальник клайпедського повіту Голейціс та начальник портової поліції Корсайтіс. Обі ці становища зайняли давніші керманичі.

На африканському фронті припинили воєнні ділання?

ВАРШАВА, 13. 12. ПАТ. В останніх 4-ох днях усі інформаційні джерела згідно стверджують, що на терені абісинсько-італійської війни нема ніяких стратегічних операцій і ніяких більших подій. Офіційні комунікати марш. Бадоліо лаконічно подають, що на фронтах не було нічого замітнішого. Можна здогадуватись, що з уваги на передвступні переговори про полагоду спору, обі сторони припинили на деякий час воєнні ділання. Очевидно, що це тільки здогад, який не виключає можливости несподіванок.

АДІС АБЕБА, 13. 12. ПАТ. Не оголосили тут ніякого офіційного комунікату про положення на фронтах. Кружляють поголоски, що італійські літаки бомбардували вчора місто Ґобба, важний осередок у горах у провінції Аруссі. На фронті Тіґре війська раса Іміру та дедіяжка Аєлю вдарилися з італійськими відділами та перемогли. Цісар перелетів учора літаком на північний фронт і вернувся до Дессіє.

Тайна морська нарада у Вашинґтоні.

НЮ ЙОРК, 13. 12. ПАТ. Кореспондент „Ню Йорк Геральд Трібюн" повідомляє з Вашинґтону: В Білому Домі відбулася тайна нарада високих урядовців департаменту маринарки під проводом президента Рузвельта. Темою нарад була мабуть справа морських резерв.

Не було змови на югословянського реґента.

БІЛГОРОД, 13. 12. ПАТ. Формально заперечили тут поголоски, що появились у закордонній пресі про змову, що мала на меті виконати замах на князя-реґента. Ці поголоски зродились мабуть на тлі вісток, що викрили недавно дві незалежні від себе тайні комуністичні організації. Арештували мабуть 8 осіб, переслухали 40.

Вибір віцемаршала сенату і 10 комісій.

ВАРШАВА, 13. 12. ПАТ. Вчора відбулося пленарне засідання сенату під проводом марш. Пристора. Після полагодження формальних справ та зложення приречення двох сенаторів, сенат вибрав у тісніщім голосуванні віцемаршалом сен. Бараньского, який дістав 46 голосів. З черги сенат вибрав 10 комісій: 1) буджетову з 25 членів, між ними сен. *О. Луцького;* 2) закордонних справ з 15 членів; 3) військових справ — 10 членів; 4) господарсько-скарбову — з 20 членів між ними сен. *Ю. Павликовського;* 5) освітню — з 20 членів, між ними сен. *о. кан. Лободича;* 6) суспільної опіки з 10 членів; 7) адміністраційну з 20 членів, між ними сен. *В. Децикевича;* 8) правничу з 20 членів, між ними сен. *А. Горбачевського;* 9) комунікаційну з 10 членів і 10) реґуляміно́ву з 10 членів. Комісії уконституувались у пятницю.

Чергове пленарне засідання відбудеться у пятницю 20. грудня ц. р.

Економічні установи Рідній Школі.

Наближається час, коли кооперативні й економічні установи відбувають свої Загальні Збори. По розгляді білянсу звичайно члени призначують якусь частину з чистого доходу на добродійні, культурно-освітні цілі.

Грошеві датки, що приходять для Рідної Школи від окремих громадян, не вистарчають на покриття її великанських видатків. Постійна недостача при щомісячних видатках може захитати основами Рідної Школи. З огляду на завдання й діяльність того Товариства не можна до цього допустити. Тому прохаємо всі економічно-фінансові й торговельні установи, щоб при складанні білянсу призначували поважнішу пайку на допомогу Рідній Школі. Звертаємося з цим покликом до всіх членів дотичних установ. Очевидно, признану допомогу слід би вислати до каси Головної Управи Рідної Школи. ВП. Ревізори зволять не спускати з ока цієї справи та по змозі таки зараз переслати ухвалену суму.

Головна Управа Рідної Школи.

Пленарне засідання сойму.

Вчорашнє пленарне засідання сойму присвячене було дискусії над проектами законів, що їх виготовили соймові комісії. На вступі після реферату пос. Голинського та короткій промові пос. Дембіцького сойм прийняв в обох читаннях урядові проекти законів про додаткові кредити за 1934-35 і 1935-36 рік. Ґльобальна сума цих кредитів більш як 27 мілонів.

Пізніше сойм прийняв в обох читаннях без дискусії закони про ратифікацію договорів з закордонними державами. Далі сойм радив над законами у справі 1) парляментарної контролі над державними довгами. 2) Дієт сенаторів і послів. Ліквідації тимчасової каси обережности залізничних робітників. Цей останній проект та предложення уряду про замкнення державних рахунків за час від 1. квітня 1933. до 31. березня 1934. відіслали на пропозицію маршала до буджетової комісії.

Новий успіх українського піяніста у Відні.

5. грудня ц. р. відбувся у Відні фортепіяновий конкурс, уладжований тутешньою музичною академією. Право участи мали лише абсольвенти цієї академії, які закінчили свої студії з відзначенням. Як нагороду за найліпшу гру призначила фірма Безендерфора чудовий фортепіян вартости 5.000 австр. шилінґів. Щоб утруднити чужинцям участь у конкурсі і зменшити їх вигляди на нагороду, постановила музична академія таке: „При приблизно однаковій кваліфікації дістають нагороду безумовно австрійці“.

А всеж фортепіян як нагороду дістав єдиний чужинець з учасників, а саме українець *Тарас Микиша*. Його знаменита гра переконала жюрі, перед якою він виконав Шумана сонату фіс-моль, Брамса варіяції на тему „Паґаніні“ і Ліста етюд (останні дві речі належать до технічно найтрудніших композицій фортепіянової літератури), що гра інших суперників не досягає до його мистецької зрілости.

Окрім Тараса Микиші брала участь у цій конкуренції, на львівському терені вже відома, талановита українська піяністка Дарія Каранович. Але їй, на жаль, не вдалось успішніше змагання.

Це відзначення Тараса Микиші продовжує низку його успіхів, які почались двома попередніми нагородами на міжнародніх фортепіянових змаганнях у Будапешті і у Відні в 1933 р. і дальшими концертовими подорожами, де музикальна публика Румунії, Мадярщини, Австрії, Чехословаччини, Голяндії і Швеції мала нагоду познайомитись із передачею Микишою музичних творів і його блискучою технікою.

Велика шведська ґазета „Стокгольм Тідніґен“ з приводу одного концерту Микиші так пише: „Він має першорядну техніку, мужній міцний удар і шляхотне, іноді блискуче виконання, яке має у собі певний дар суґестії“. А будапештенський часопис „Уй Немзедек“ характеризує Микишу ось як: „Він є душею при фортепіяні і виражає душевне пережиття своєю барвною легкістю, своїми теплими фортепіяновими тонами, силою свого удару і своєю пишнотою барв. Блискучий талант“.

Шкода, що українське громадянство не мало ще нагоди почути Тараса Микишу на власному концерті у Львові.

Ю. Ж.

Св. Андрій у школах СС. Василіянок при вул. Длуґоша.

Є один день дуже ясний, сердечно і врочисто святкований у школах, що є під опікою СС. Василіянок. Це день св. Андрея. В цьому році був він не лиш днем імянин опікуна й добродія цих шкіл, митрополита Андрея гр. Шептицького, але й торжеством 70-ліття його уродин.

Учениці ґімназії і фахової школи вшанували свого щирого опікуна концертом дня 12. грудня в салі ґімназії при вул. Длуґоша. Програма була дуже поважна. Дві принагідні композиції о. Кишакевича та Котка, досконала декламація, поезії У. Кравченко п. н. „Наш Андрей“, далі духовні композиції Палестріни, Веделя, Кудрика — все те творило гармонійну складанку, яку доповнили ще фортепіянове й сопранове сольо та промова проф. д-ра Льва.

Численно зібрана добірна публика з представником вищого духовенства щиро оплескувала виконавців. Атмосфера була дуже мила й сердечна.

С.

НОВИНКИ.

— **Молодь Митрополитові.** В неділю 15. грудня ц. р. влаштовує українська молодь Львова в салі Театру Ріжнородностей святочну академію для вшанування 70-ліття уродин Ексцеленції Митрополита Шептицького. В програму входять крім вступного слова і рецитації, хоральні продукції Т-ва „Бандурист“ і студентів Богословської Академії. Початок год. 12. вполудне.

— **Рідношкільна організація Бережанської землі** влаштовує в неділю 15. грудня ц. р. в салі „Украінбанку“ в Бережанах для вшанування 70-ліття уродин Митрополита Шептицького ювилейне свято. На програму зложаться промова, інструментальні продукції і хорові співи „Бережанського Бояна“. Початок 20 год.

— **„Харитативна праця жінок в апостольських часах“.** На таку тему виголосить Преосв. епископ Никита Будка реферат 18. ц. м. в салі Марійського Т-ва Пань при вул. Руській ч. 10. Початок год. 17.

— **Академічні Вечорі.** В неділю 15. ц. м. в год. 18. в салі „Української Бесіди“ у Львові (вул. Рутовського 22) відбудеться виклад д-ра Ярослава Гординського на тему „Проблема жінки в українській літературі на Радянщині“. — Того самого дня у Станиславові в салі Народнього Дому (вул. Ґолуховського 22) відбудеться виклад д-ра Маркіяна Дзеровича на тему „Відгомін матеріялістичної та ідеалістичної фільософії в медицині“. Початок в год. 18.

— **Черговий виклад у Товаристві „Зоря“ у Львові** під наголовком „Українські народні думи та їхні творці-кобзарі“ відбудеться в неділю 15. ц. м. в год. 12. вполудне в салі Товариства, вул. Вірменська 25. — Вечором в год. 6. **Андріївський вечір** для членів і їх родин.

— **Членам Т-ва Письменників і Журналістів** ім. І. Франка у Львові пригадуємо, що дня 15. грудня ц. р. в год. 11. в салі „Бесіди“, вул. Рутовського 22, відбудуться Звич. Загальні Збори Т-ва.

— **Великий успіх вистав „Запорожця за Дунаєм“ на провінції.** У пятницю 13. ц. м. вернулись до Львова всі виконавці ювилейної вистави „Запорожця“, з якою в останньому тижні обїхали шість наших найбільших міст. Після Коломиї, Станиславова і Стрия прийшла черга на Золочів, Тернопіль і Перемишль. Можна, здається, ствердити, що від передвоєнних часів не бачили театральні салі в тих містах такого натовпу, як воно було тепер з „Запорожцем“. Десятки й сотні людей приїздили фірами і поїздами з цілого повіту; на жаль, часто-густо надаремне, бо ті, які не постарались завчасу про білети, вечором при касі їх уже не дістали... Тому майже у всіх містах доведеться „Запорожця“ повторити, тимбільше, що й ті, що тепер попали на виставу, хочуть її побачити ще вдруге. Щодо самого виконання, то, як зауважемо, найбільшим успіхом тішилася скрізь — як можна було і сподіватися — Одарка в креації Марії Сокіл, а побіч неї — Іван Карась Романовського. „Темнішою“ сторінкою вистав було на провінції сценічне оформлення, пристосоване здебільша для льокальних потреб аматорських гуртків, та місцеві „орхестри“ такого рівня, що в кількох містах взагалі не можна було з ними грати. Але на ці справи організаційний ювилейний комітет у Львові, очевидно, ніякого впливу не мав і не міг мати, що врештою розуміла і провінціональна публика, заплющуючи часто очі на ці недостачі та захоплюючися співом і грою наших оперових і мистецьких „премієрів“.

— **Календар Рідної Школи за 150 зол.!** Ми вже писали про те, яку артистичну і практичну вартість представляє цьогорічний календар Р. Ш. Всежтаки жест фабрики хемічних виробів „Зоря“ перейшов усі наші сподівання. Ось що пише її Управа: „До Головної Управи Р. Ш. у Львові. За присланий нам календар стінний на 1936 р. ми сьогодні складаємо суму 150 зол. (сто пятьдесять зол.) для потреб Рідної Школи“. — Звертаємо увагу, що ця фабрика виробляє теж славнозвісну пасту до обуви під назвою „Елеґант“. Це артикул, без якого ніхто не обійдеться, головно при нагоді св. Миколая (для характеризації „чорта“) і з нагоди Різдва, коли то кожні чоботи вимагають особлившого вигляду.

— **До Картуської Берези** відставлено 11. ц. м. Павла Клима із Мізуня Старого, пов. Долина.

— **Хто виграв?** В нинішнім дні тягнення державної льотерії впали до перерви м. ін. слідуючі виграні: 20.000 зол. на ч. 62454, 5.000 зол. на ч. 117978 152675, 2.000 зол. на ч. 10719 48262 110261 117911 173977, 1.000 зол. на ч. 1070 1395 6251 1333202 144270 156639, 500 зол. на ч. 26505 42165 62689 65057 80795 84430 93073 96343 98550 103201 103662 104529 106565 115661 123273 127227 157553 160928 191019, 400 зол. на ч 17467 25855 27346 40963 51135 60501 74578 96065 107665 130235 154146 157308 157963 159289 159763 182612 186677.

— **Суспільна опіка у Львові.** Міська рада у Львові рішила, що кожна адміністраційна дільниця міста творить окрему опікунчу округу, яких буде шість. Кожна округа ділиться на обводи, яких разом буде 48. Для кожного обводу вибирається одного суспільного опікуна. У склад міської суспільної опіки входять: президент міста як предсідник, 19 радних, між ними й українець Іван Стефчак, 6 представників опікунчих округ, яких виберуть обводові опікуни даної округи і 5 представників суспільно опікунчих товариств та установ, між ними й українського Т-ва охорони дітей та опіки над молодю, а також подібної жидівської організації.

— **Ліквідація організацій.** Городський староста у Львові звелів викреслити з реєстру 300 товариств і союзів, що не виявили в останньому році ніякої діяльности.

— **Асекурація подешевіла.** Загальне заведення взаїмних обезпечень обнизило складки в примусовім обезпеченні нерухомостей від вогню на 20 прц. для східних воєвідств і на 15 прц. для інших воєвідств. Незалежно від того заведення робить полекші в сплаті залеглостей, розкладаючи її на три роки й призначуючи на це 32 міліони зол. Полекші обіймають залеглости до 1933 р.

— **Коли замикати склепи?** З днем 12. ц. м. увійшов у життя декрет президента РП. про години в торговлі. На основі цього декрету склепи будуть отворені в суботи і передсвяточні дні до год. 9 а не 7, як досі.

З дороги життя.

Свіже пов'тря.

Від ряду років не був я в довшій подорожі. І грошей не маю і чогось боюся. Довша дорога приносить багато вражінь, звичайно, а все те не можна вмістити в тісні рямці малого фейлетону. Треба би пуститися на великі фейлетони, т. зв. „підвали“, що іноколи бувають „завалами“ для часопису, а насонним засобом для читачів.

Але часом мені тихи мандрівонька пахне... Тоді їду до Брюхович. Часом свідомо висідаю одну зупинку перед Брюховичами; часом задрімавши дві зупинки дальше.

Найбільше люблю авто або повозку, але хотячи бути ближчим правди, їду першою клясою залізницею. Ще й тут на домагання я можу дещо опустити... Звичайно прокидаю себе чужинцем, щоби не відповідати на настирливі питання: „Чи вам теж так зимно?“ або „Чи вам куреня не шкодить?“

Таких запитів є безліч. Від них дуже легко завязується розмова, але окінчити її дуже важко. Від зимна не далеко до голодранства, від голодранства до дорожнечі, від дорожнечі до податків, від податків до сойму й декретів, від декретів до політики, а хто раз сяде на цю кобилу, їде до останньої стації, а то готов і її минути, а заїхати до Бригідок чи іншої Берези...

В залізничому поїзді розбалакуються звичайно за готовою схемою; імпровізують лише жиди.

Сідаю в неділю до поїзду. Поїзд має ледви кілька вагонів. За кілька хвилин застогнав паровіз, застугоніли вагони, молочарки стали їсти білий хліб зі сиром, якась девотка перехрестилася, наші краєві араби стали голосно шварґотіти. Я сів у кутку і слухаю та оглядаю товариство.

Поруч мене сидить груба в середньому віці руда препогана арабка; напроти неї старий, поважний мешканець Брюхович. Виймив здоровезну люльку, напхав „шпедим“ та як закурив, відразу понісся по переділі зовсім непередній запах... Від люльки треба було затикати ніс, кашляти, пчихати. Атмосфера у вагові пригадувала колишні передвиборчі збори в пятої курії...

Груба жидівка мучилася, відверталася, виходила шукати кращого повітря та боялася вискочити серед поля.

А гість курив безнастанно; дим бухав із люльки, як з вантажного паровозу.

Моя сусідка спробувала зажартувати, мабуть у надії, що може це поможе.

— Як я мала би чоловіка, що так курить люльку як ви, я дала би йому до кави трутки — каже.

— А як би я мав таку жінку, як ви, то випив би трутку навіть цілком свідомо.

Поїзд зупинився на стації: Брюховичі. Я висів. Закурив люльку і тішився, що не потребую пити трутки.

Тиберій Горобець.

— **Академія в справі амнестії.** У суботу, 14. грудня, в год. 7.30 веч. відбудеться у Львові прилюдна академія в справі амнестії. У програмі збірний відчит, орхестра, хор, рецитації у виконанні артистів Великого Театру та звіт із амнестійної акції.

— **Ще у справі комірного.** Томущо деякі власники чиншових домів не хотять признавати декрету президента про обнижку комірного і домагаються комірного в дотеперішній висоті, з компетентних кол пригадують, що всякі клявзулі контрактів між власниками домів і льокаторами, які устійнюють на письмі висоту комірного або стверджують, що не вільно їх зміновати, згідно з тим декретом сталися неважні. Колиж власник дому не хоче перевести законної знижки, льокатор не звертаючи на ніякі шикани чи погрози, має сам устійнити нову висоту комірного і до 8-го кожного місяця висилати відповідну суму почтою власникові дому або зложити її до депозиту приналежного городського суду. Якби власник дому допускався супроти льокатора якихсь шикан, льокатор має повідомити про це поліційну владу.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

— **Чому державні монополі не дешевіють?** Здавалосяб, що при урядовій акції за подешевлення життя довідаємось нарешті про обнижку цін державних монополів, як горівки, тютюну, соли, тощо, бож ті підприємства підлягають безпосередно урядовій владі. Тимчасом в одній із варшавських проурядових газет читаємо: „Всупереч поголоскам не можна надіятись ніяких обнижок ані в монополю спіртовім, ані тютюневім. Ціни спірту обнижувано вже двічи, отже годі надіятись, щоби дальша обнижка могла спричинити побільшення консумції спірту. Таксамо обнижка цін тютюну чи папіросок не причиниласяб до побільшення продажі, бо є ріжні роди тютюну і папіросок, отже кожний курець може добирати собі виробів, які відповідають ціною його матеріяльним можливостям. Зате можливе, що сільний монополь обнижить ціни. Цю справу покищо обмірковують і тому ще не пора означувати висоту тієї обнижки.“ — Здається, що життя зробить таки своє і скорше чи пізніше уряд буде приневолений обнизити ціни спіртових і тютюневих виробів, якщо не схоче допустити до цього, щоби при щораз більшому зубожінні населення консумція тих виробів впала до мінімум.

— **Податкові упімнення телефоном.** Скарбова влада ввела в урядуванні новину, що має на меті защадити платникам непотрібних коштів. Оскільки це можливе, податкові уряди вживатимуть телефону до упоминання платника, що залягає з податками. Телефоном упоминатимуть тільки особисто і все в урядових годинах.

— **Для безробітних у Станиславові.** Міський комітет для справ безробіття в Станиславові розпочав акцію, що має на меті злагіднити наслідки безробіття в зимі. На ту цїль призначено опал, який будуть роздавати безробітним. Крім цього окремі установи видаватимуть теплу страву, Влаштують також збірку грошей та одежі для тих, що найбільше потрібують.

— **Ще один.** В окружному суді у Львові відбулася розправа проти б. судового урядовця, Ілї Сальпетера, що як касієр комориика IX. ревіру Краєвського спроневірив коло 6.000 зол. Зловживань допускався Сальпетер у часі двох років. У звязку з тим припинено спершу в урядуванні також комориика Краєвського, але згодом приверненo його в правах. Тому що обвинувачений зголосився хорим, розправу відложено.

— **У справі трагічної події в мешканні дир. Пенькова у Львові ведеться слідство, що має вияснити загадочну смерть танечниці Моніки (псевдонім Пинка) Бретшнайдер та обставини, що довели Пенькова до втрати свідомости. Покищо є тільки здогади, що в гру входить надуживання альконолю або чад. Перевезений до шпиталю Пеньків прийшов до свідомости, але не вміє пояснити, що сталося в його мешканні, коли він ранком вернувся додому. Бретшнайдер походила з Торуня, де живуть її родичі. Повідомлені про смерть доньки вони вибралися до Львова.

— **Регабілітація вчительки.** В Тернополі відбулася свого часу судова розправа проти вчительки Елеонори Леньковської під закидом клевети. Вона донесла на повітового команданта державної поліції, надкомісаря М., що після якоїсь забави зманила її до свого мешкання, яке межувало з його урядовим бюром і тут пробував її зневолити. Надкомісар заперечив цьому донесенню і тернопільська прокуратура виготовила проти вчительки акт обвинувачення. Судова розправа скінчилася засудженням Е. Леньковської на 10 місяців вязниці. В мотивах присуду зазначено, що суд дає віру надкомісареві М., якого зізнання як свідка уважає зовсім певними. Одначе засуджена вчителька зголосила апеляцію і на днях у львівському апеляційному суді відбулася розправа при зачинених дверях. На розправу прибув з Варшави делегат головної команди державної поліції. Засуджену вчительку увільнено і тимсамим зрегабілітовано. Апеляційний суд ствердив, що зізнання свідка надкомісаря М. відбігають від правди і не заслугують на віру.

— **Обнижка телефонічної тарифи.** Вчора рано надзірна рада головної управи ПАСТ у Варшаві ухвалила обнижку телефонічної тарифи, що обовязуватиме від 1. січня 1936 р. Телефон у першій категорії з контингентом 75 розмов, що досі коштував 15 зол., буде коштувати 13 зол. Понадконтингентова розмова 8 гр. У другій категорії тарифу знизили з 22 зол. на 20 зол. при задержанні контингенту 200 розмов. При цій категорії надконтингентові розмови обнижено до 6 сот. замість як досі 7 сот.

— **Не хотять сидіти з жидами.** На математичному виділі варшавського університету прийшло вчора до нових протижидівських ексцесів. Студенти ендеки зажадали від студентів жидів, щоби заняли місця по лівому боці салі. Жиди відмовилися і тоді поляки присилували їх заняти ліві місця в салі.

— **Спростування.** На основі § 19 пресового закону прошу помістити таке спростування новинки п. н. „Спроневірення на почті“, поміщеної в „Ділі“ з 6 ц. м.: Неправдою є, неначеби Михайла Кручка, управителя почтової агенції в Настасові з наказу прокураторської влади арештовано у звязку із закидом виймання банкнотів із заграничних листів. Зате правдою є, що Михайла Кручка, управителя почтової агенції в Настасові, не арештовано та що без перерви виконує свої службові обовязки. В заступстві директора почт: мгр. Бартизель, начальник виділу. — Містячи це спростування, зазначуємо, що ця вістка взята з польської преси.

— **Бойкотові терористи перед судом.** Окружний суд у Станиславові розглядає справу селянського бойкоту, який пробували уладити в Калущині члени польської людової партії. Акцією кермував Станислав Нерадка з Томашовець, який відповідає тепер перед судом. В другій половині вересня ц. р. члени бойкотового комітету обсадили всі дороги, що вели до Калуша із сусідніх сіл і завертали селян, що везли або несли харчеві продукти до міста. Стрінувшись з опором, виливали молоко до рова, били яйця і взагалі нищили всі харчеві продукти, призначені на продаж. Коли явилася поліція й хотіла розігнати страйкарів, вони пробували їх розброїти а двох поліцистів навіть побили. Крім того потягнено до судової відповідальности трьох інших бойкотових терористів, Йосифа й Александра Кучора і Станислава Качмарчика. Останніх трьох увільнено, а щодо Нерадка присуд западе пізніше.

— **Краєва хроніка.** В Дубю пов. Броди згоріли чотири господарські загороди. Пожежа повстала з причини хибної будови комина. — У Смільні пов. Броди вкрадено з домівки стрілецького „звйонзку“ 11 мужеських і 10 жіночих однострої в, куртину і інші річи вартости 715 зол.

— **Зловживання громадського секретаря.** В Говмачі арештовано секретаря збірної громади Товмач село, Максиміліяна Зовбека під закидом ріжних зловживань. Він фальшував від довшого часу квіти і касові асиґнати, причому присвоїв собі значніші грошеві суми.

— **Новий італійський гимн.** Італійська преса повідомляє про великий успіх нового італійського гимну, присвяченого Мусолініому. Слова написав Муччі, музику Сальостіо. Нова пісня визначається боевим полетом і здобуває собі щораз більшу популярність. Кожна строфа нового гимну кінчиться рефреном: „Сальве о Дуче делля патріа“.

З театру.

ТЕАТР „РІЖНОРОДНОСТЕЙ“: „ІВАСЬ З МІСЯЦЯ“, комедія на 3 дії М. Ашара.

Молода жінка, з серцем як сито, крізь яке проходять мужчини, мов вода, має незвичайне щастя: вона закохується і відкохується легко. Її кохають пристрасно, сильно і поважно. Та ось надибує вона на своїй дорозі одного, що має в собі більше наївности, ніж усі закохані дурні — він обожає її, вірить їй сліпо і не бачить ні препоганих рис її вдачі ні її невинних зрад. Бачимо складну мережку цих любовних непорозумінь — ощук, вибачень, наглих переходів від ніжности до рішкости і хвилинами, не знаючи звичаїв париж ан, не віримо, щоб такі переживання були правдиві. Це світ дуже вирафінованих почувань, переплетених із випарами зимолів.

Пєса переходить хвилинами у звичайне діяльог, що не обіцює ніяких подій; автор хоче поезії кохання протиставити прозу буденщини і рахує на наше зрозуміння для цих ідей. Важне пєсі те, що ввесь час над дією нависла можливість якоїсь несподіваної трагедії і ця цікавість підтримує до кінця нашу увагу. Несподівана розвязка вимагала би трохи інакшої інтерпретації в грі; — вводин глядач приймає її здивований, не вірючи у можливість такої „чудесної“ переміни.

Головні ролі були поділені між троє добрих артистів: Невяровича, Нічевську і Кшеменську.

м. р.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 14. XII. год. 8. веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю" з І. Кульчицькою.

Неділя, 15. XII. год. 3.30 „Авантюра в раю"; год. 8. веч. „Пригода в Гранд Готелі" з І. Кульчицькою.

Театр Рімнородностей.

Субота, 14. XII. год. 8. веч. „Івась із місяця".

Неділя, 15. XII. год. 8. веч. „Івась із місяця".

Кіна.

АДРІЯ: „Американські пачкарі", „Забавка".

АПОЛЬО: „Аннаполіс".

АТЛЯНТИК: „Найщасливіший день у моїм житті (Йосиф Шмідт).

ВАНДА: „Велика подія", „Скінчена пісня".

ҐРАЖИНА: „Петрусь" з Францішкою Ґааль.

КАЗИНО: „Його Величність шофер".

КОЛЬОСЕУМ: „Зломане серце"; ревія Гумор, пісонька, танець і Ска.

КОПЕРНИК: „Ільонка" з Францішкою Ґааль.

МАРУСЕНЬКА: „Бенгалі" (Ґейрі Купер).

МІРАЖ: „Катюша" і Ревія маріонеток.

МУЗА: „Ідемо до щастя".

ПАКС: „Оборона Ченстохови".

ПАЛЯС: „Чотири і 1/2 мушкетерів.

ПАН: „Чоловіки до вибору", „Щастя на вулиці".

РАЙ: „Нові люди" (совітська фільма).

СОНЦЕ: „Шойно вчора" та ревія „Полинки на Богданівці".

СВІТ: „Циганські мельодії".

СТИЛЬОВЕ: „Її шампанська ніч" і ревія „Обтинанки".

ТЕНЧА (вул. Личаківська 7): „Малий полковник" зі Шерлі Темпль.

ТОН: „Хрестоносні походи" Сесіля Б. Міля.

УТІХА: „Цілунок засудженого" та ревія.

ХИМЕРА: „Цирк Барнума".

Закордонне радіо.

Субота, 14. грудня 1935.

Відень (506,8) 12.00. 13.00 Концерт, 15.15 Хор 17.45 Нар. пісоньки, 20.05 Концерт жовнар. музики, **Прага** (470,2) 15.00 Танк. музика, 21.15 Легка й танк. музика, **Париж** (1648) 17.00 Легка муз., 19.30 Славні співаки з гр. пл., 21.45 „Аріяна" оп. Маснета, **Білгород** (437,3) 16.20, 20.00 Нар. пісні и танки, 12.00 Концерт, 18.30 Камер. музика, **Берлін** (356,7) 14.15 Мельодії в танк. ритмі, 19.00 Солісти, **Кенігсвустергаузен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Нар. танки и пісні, 19.00 Від Дунаю до Волги — орх., **Мінхен** (405,4) 13.15 Популярна музика, 15.15 Соната е-дур Бетовена (форт.), 18.40 Пісні (Штумпф сопр.), 20.10 Старі любі мельодії. **Будапешт** (549,5) 12.05 Спів, 13.00 Концерт нiмецьк. орхестри, скрипка, **Мілано** (221,1) 11.20, 16.20 Легка и танк. музика, 21.40 Камер. музика, **Рим** (420,8) 16.00 Концерт квартету мандолінистів 17.40 Трансм. з Асмари, 19.15 Легка музика.

Неділя. 15. грудня 1935.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.55, 15.40 Розривкова и камеральна музика, 17.50 Давні и театральні мельодії, **Братислава** (298,8) 16.30 Легка музика 17.05 Словацькі нар. пісні, **Прага** (470,2) 15.00 „При криниці" оп. Бльодека, 17.20, 20.00 концерт, **Париж** (1648) 13.30 Концерт, 17.00 „Бразилець" ком. Міляка и Галєві, 21.45 „Камелієва дама" драма Діма (сина), **Білгород** (437,3) 12.00, 16.30 Концерт, 13.15 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 11.00 Словно-муз. авд., 14.15 Барвна китиця мельодій, 19.00 Легка муз., 20.45 Концерт присвячений творам Сібеліюса, **Кенігсвустергаузен** (1571) 9.00 Веселий поранок, 11.15 Вчора та сьогодні вальси. **Кельн** (455,9) 10.30 Давня музика, 18.25 Шансони на скр. і форт. 20.00 „Королівські діти" оп. Гумпердінка, **Ляйпціґ** (382,2) 15.00 Нар. пісні и танки, 18.00 „Зиґфрид" оп. Ваґнера, **Мінхен** (405,4) 10.30 Словно-муз. авд., 15.05 Солісти, 19.20 Про добрі та злі діти, гумор. авд., **Будапешт** (549,5) 15.50 Циг. музика, 18.35 Концерт., 20.00 Скрипка, **Мілано** (221,1) 13.10 Пол. концерт, 20.50 „Богема" оп. Пуччіні, **Рим** (420,8) 17.00 Симф. концерт., 20.50 Концерт муз. культури.

Польське радіо.

Субота, 14. грудня 1935.

6.30 Ранішня авдиція 6.50 Легка музика з гр. пл., 7.20 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для школи, 11.57, Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Концерт орх., 13.00 Французька опера з гр. пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Концерт бажань, 14.30 У Мадриді — концерт орх. мандолінистів, 15.00 „У тіні гостроколчастої казни" афро-образець, 15.15 Польська морська торговля, 15.25 Біржа, 15.30 Стилізовані танки (форт. на 4 руки), 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Органовий рецітал, 16.30 Техн. скринька, 16.45 Вся Польща співає 17.00 Серед винчатів репортаж зі Сх. Пруссії, 17.15 Новини з гр. пл., 17.45 Світ наших звірів: Черепаха, 17.50 Пінськ — місто трьох облич 18.00 „Повелюшка по львівськи" весела авдиція дітей, 18.30 Огляд видань, 18.40 Ліква ферум 18.45 Циганські романси з гр. пл. (Олена Горват, Петро Лещенко), 19.00 Про львівську кримінальну повість 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 „Жарти із жартотеки" концерт легкої музики „нашпикований" жартами радіослухачів, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Поляки у Латвії, 21.30 Відвідуємо Краків авд. з пісоньками Зехентера й муз. Маєргольда. 22.00 Танкова музика в вик. орх., 23.05 Прогулька по Европі — ретрансмісії з евр. радіостацій.

Неділя, 15. грудня 1935

9.00 Ранішня авдиція, 10.00—11.57 Богослуження та музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театр. огляд, 12.15 Муз. поранок; у перерві ок. 13.00 Театр Уяви: Фрагмент із драми Розстворовського „Милосердя", 14.00 Промова міністра скарбу Квятковського, 14.20 Легка музика з гр. пл., 15.00 Вплив бухгальтерії в господарстві, 15.15 Легка музика з гр. пл., 16.25 Огляд ринків рільних продуктів, 15.58 Музика з гр. пл., 15.45 Так буде ліпше й корисніше, 16.00 Чим є твій татко? — Сторожем дому — авд. для дітей, 16.15 Тисяча тактів музики — концерт орх., 16.45 Концерт мішаного хору, 17.00 Танк. музика, 17.40 Муз.-словна авдиція, 18.00 Р. Штравс: „Смерть і визволення" симф. поема з гр. пл., 18.30 Театр Уяви: „Обід Бродзінського в Тад. Пінї", 19.10 Реклям. концерт, 19.25 Спорт. вістки, 19.30 Легка музика з гр. пл., 19.45 Що читати, 20.00 Концерт солістів — музика, спів, 20.45 Вийми з творів Й. Пілсудського, 20.50 Веч. денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Цепеліном понад Атлянтик, 21.45, 21.46 Спортові вістки, 22.00 Концерт орхестри маринарки, 22.40 Різні мельодії з гр. пл.

Радіокутик.

РАДІО І МУЗИЧНА КРИТИКА.

Є розповсюджений погляд, що критика — це легка річ, що вона вимагає трохи письменницьких здібностей та швидкости думок, а „решта", тобто глибоке, фахове знання — не належить вже до конечних умовин. Це помилкове переконання покутує ще й досі в т. зв. широких колах суспільности, має свою традицію та досить багатий „родовід".

Радіо дуже потребує фахових критиків і навіть створює для адептів критики дуже вигідну конюнктуру, особливож для критики музичної.

У радію чуємо багато музики, до того дуже ріжнородної та ріжноманітно виконаної. Скількиж артистів пройде за рік перед мікрофоном, чи то в „живих" авдиціях, чи то в „кружкових"? А скільки добірних інструментальних орхестр? Музика майже всіх періодів і напрямків постійно заповнює радієві програми.

Коли ми зрозуміємо, що одною з умовин першорядного значіння компетенції музичного критика (крім таких чинників, як вроджена здібність, музикальність, вишкіл) є широка знайомість музичної літератури, тоді зрозумілим буде факт, що радіо дійсно вишколює — і то в значній мірі — цілі відділи фахових сил.

Виїмково важливе завдання щодо музичної критики сповнює радіо в Польщі. Тут спостерігається відсутність найбільш підставових чинників для її успішного розвитку: публичних музичних бібліотек та музичного життя, якоб інтенсивно розвивалося. А музичний критик не може обійтися без цих варстатів праці. Ці прикрі прогалини в артистичному житті виповнює по змозі радіо.

Якщо музична критика осягне вищий ступінь експансії, поширить свою владу при помочі нових формальних і ідейних здобутків, внесе до музичної естетики нове відчуття артистичної дійсности — буде це виляткою заслугою радія.

Музичне виховання, що лежить у сфері діяльности радія, обіймає своїм засягом не тільки маси слухачів, прагнучих музики для самої насолоди слухання, але й одночасно ті маси, які прагнуть музичних продукцій, як переживань і заразом знання.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.30.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 13-го грудня п. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. екс. 10 кг. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·80 „
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	[illegible]·75 „
1 к. яєць	5·20—5·25 „

Тенденція на масло зниж..ова, на яйця сильна, на молоко вдержана, на сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 16. XII. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Цьогорічні курочки І. кл.	0·95	зол.
Однорічні, товсті курки І. кл.	0.90	„
Когути І. кл. до 1.30 кг.	0.90	„
Товсті качки І. кл.	0.95	„
Товсті індики І. кл.	1.—	„
Товсті пантарки	1.00	„

Кури, качки, індики, пантарки приймає в кожній кількости.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

Приймає нових доставців.

ОПОВІСТКИ.

Рада агр. техн. Т-ва „Праця" ім. Івана Левицького у Львові повідомляє оцим своїх членів, що дня 29. грудня п. р. в год. 10. рано відбудуться Загальні Збори Т-ва із звичайним порядком дня в домівці „Праці", Ринок 10. II. пов. — Рада.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.